

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 12.2.2016 r.
COM(2016) 67 final

2016/0039 (COD)

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Tunezji

{SWD(2016) 30 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

- Podstawa i cele wniosku

Gospodarka tunezyjska ucierpiała nie tylko wskutek długiego i niepewnego procesu przemian politycznych po rewolucji w 2011 r., ale również z powodu ciągłych niepokoїв wewnętrznych, braku stabilności w regionie (w tym wpływ konfliktów w Libii) oraz pogorszenia sytuacji gospodarczej na świecie (zwłaszcza w strefie euro). Te niekorzystne czynniki znacznie osłabiły wzrost, a także sytuację budżetową i bilans płatniczy w Tunezji. W 2015 r., głównie w wyniku negatywnego wpływu ataków terrorystycznych na gospodarkę (szczególnie turystykę, sektor transportu i inwestycje) oraz wskutek zakłóceń produkcji spowodowanych niepokojami społecznymi, prognozy dotyczące wzrostu skorygowano znacząco w dół; ta sytuacja niekorzystnie wpływa na już i tak niestabilny bilans płatniczy i trudną sytuację budżetową, przez co powstają znaczne potrzeby w zakresie finansowania.

Jednocześnie Tunezja stale podejmuje istotne działania na rzecz utrwalenia mechanizmów demokratycznych, np. przyjęcie nowej konstytucji w styczniu 2014 r., mimo że przemiany polityczne zachodzą nie bez trudności i okresów destabilizacji.

W połowie kwietnia 2013 r. Tunezja osiągnęła porozumienie z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW) w sprawie 24-miesięcznej promesy kredytowej w wysokości 1,75 mld USD, którą Rada MFW zatwierdziła w czerwcu 2013 r. i którą następnie przedłużono do grudnia 2015 r. Ponadto w sierpniu 2013 r. Tunezja wystąpiła o uzupełniającą pomoc makrofinansową z Unii Europejskiej. W odpowiedzi Komisja Europejska zaproponowała w grudniu 2013 r. pomoc makrofinansową w postaci pożyczek w kwocie 250 mln EUR (MFA-I), którą współprawodawcy podwyższyli do 300 mln EUR i zatwierdzili w maju 2014 r. Protokół ustaleń określający warunki polityki gospodarczej związane z tą pożyczką wszedł w życie w marcu 2015 r.

Po zakończeniu szóstego przeglądu programu MFW we wrześniu ubiegłego roku Tunezja wystąpiła o kolejne porozumienie z MFW, prawdopodobnie na okres 4 lat. Nowy program MFW wciąż jest przedmiotem negocjacji, ale oczekuje się, że wiosną 2016 r. zostanie przesłany Radzie MFW do zatwierdzenia. Operacja uzupełniającej pomocy makrofinansowej finansowej (MFA-I) jest już w toku pomimo pewnych opóźnień w jej realizacji. Pierwszą transzę wypłacono dnia 7 maja 2015 r., a po tym, jak Tunezja spełniła warunki uzgodnione z UE w protokole ustaleń, dnia 1 grudnia 2015 r. wypłacono drugą transzę. Trzecia i ostatnia transza zostanie wypłacona w drugim kwartale 2016 r., jeżeli zostaną spełnione warunki protokołu ustaleń.

W tym kontekście premier Tunezji, w piśmie skierowanym w sierpniu 2015 r. do przewodniczącego Komisji Jeana-Claude'a Junckera i następnie w grudniu w piśmie od ministra ds. współpracy rozwojowej i inwestycji, zwrócił się o wprowadzenie drugiej operacji pomocy makrofinansowej z UE w wysokości 500 mln EUR, która towarzyszyłaby kolejnemu programowi MFW. Ze względu na silny wpływ sytuacji w zakresie bezpieczeństwa na gospodarkę Tunezji i na potrzeby w zakresie finansowania zewnętrznego w okresie konsolidacji jej przemian politycznych, oraz po aktualizacji oceny potrzeb tego państwa w zakresie finansowania zewnętrznego przeprowadzonej wspólnie z MFW, Komisja Europejska przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek o przyznanie Republice Tunezji drugiej pomocy makrofinansowej (MFA-II) w wysokości maksymalnie 500 mln EUR w formie pożyczek średnioterminowych. Proponowana kwota jest również zbieżna z oczekiwaną wielkością programu MFW, ze znacznymi zagrożeniami, przed którymi stoi

obecnie gospodarka tunezyjska, oraz z silnym zaangażowaniem UE we wspieranie przemian politycznych i gospodarczych w Tunezji.

Proponowana nowa pomoc makrofinansowa pomogłaby Tunezji zaspokoić resztę potrzeb w zakresie finansowania zewnętrznego, szacowaną na ok. 2,9 mld USD w latach 2016–2017, w związku z nowym programem MFW. Pomoc ta ograniczyłaby także zagrożenia dla gospodarki pod względem bilansu płatniczego i sytuacji budżetowej w perspektywie krótkoterminowej, a jednocześnie byłaby skoordynowana z programami dostosowań i reform, które mają zostać uzgodnione z MFW i Bankiem Światowym, a także z reformami uzgodnionymi w ramach operacji wsparcia budżetowego UE, w szczególności umowami na rzecz budowania państwowości, *Programme d'appui à la relance* (PAR). Proponowana pomoc makrofinansowa MFA-II jest spójna z celami europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS) i ze staraniami wspólnoty międzynarodowej, w tym inicjatywami partnerstwa z Deauville krajów grupy G-7, aby pomóc Tunezji w jej trudnej sytuacji.

W tym kontekście oraz zgodnie z dokumentem roboczym służb Komisji towarzyszącym niniejszemu wnioskowi Komisja uważa – opierając się również na ocenie sytuacji politycznej dokonanej przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych – że spełniono polityczne i ekonomiczne warunki wstępne operacji pomocy makrofinansowej w wysokości i o charakterze, jakie się proponuje.

- Kontekst ogólny

Po dwóch latach stabilnego lecz niskiego *wzrostu PKB*, w kontekście programu MFW (2,3 % w latach 2013 i 2014), wzrost w 2015 r. skorygowano w dół do 0,5 % w stosunku do prognozowanych 3 % na początku roku. Gospodarkę Tunezji dotknął znaczny regres, głównie w następstwie ataków terrorystycznych z 2015 r., które negatywnie wpłynęły na najważniejsze sektory gospodarki. Do tej korekty w dół przyczyniły się negatywne skutki ataków dla sektora turystycznego (który generuje ok. 7 % PKB i zatrudnia ok. 15 % siły roboczej) oraz sektor transportu (który również generuje ok. 7 % PKB, z czego 20 % zależy od transportu w turystyce), jak również wpływ tych ataków na nastroje inwestorów zagranicznych, a także zakłócenia w produkcji fosforanów, transporcie i innych sektorach (z powodu przerw w pracy i strajków). Tunezyjskie władze oraz MFW przewidują przyspieszenie tempa wzrostu w 2016 r. zakładając brak dodatkowych wstrząsów, powolne ożywienie sektora turystycznego i normalizację produkcji krajowej. Istnieje jednak poważne ryzyko, że ten scenariusz wyjściowy ulegnie korekcie w dół.

Wspomniane niskie stopy wzrostu i tak nie wystarczą, by znacząco zmniejszyć *bezrobocie*, które utrzymuje się na wysokim poziomie 15 %, i jest szczególnie wysokie wśród młodych ludzi i absolwentów (ponad 30 %) oraz wśród kobiet (21,6 %). Ponadto nadal ok. 50 % pracowników w wieku od 15 do 24 lat jest zatrudnionych w gospodarce nieformalnej.

Inflacja wyniosła średnio 5,5 % w 2014 r. i wykazuje tendencję spadkową dzięki spadkowi światowych cen towarów, stabilnej krajowej produkcji żywności, osłabieniu popytu krajowego i ostrożnej polityce pieniężnej. Oczekuje się, że inflacja zasadnicza wyniesie w 2015 r. średnio 4,9 %, a w ciągu najbliższych pięciu lat utrzyma się na poziomie ok. 4 %.

Po zaostrzeniu *polityki pieniężnej* między 2012 r. a połową 2014 r., w odpowiedzi na presję inflacyjną oraz pogorszenie bilansu płatniczego i sytuacji budżetowej bank centralny w październiku ubiegłego roku zmniejszył referencyjną stopę procentową o 50 punktów bazowych (do 4,25 %), aby pomóc ożywić słabnący wzrost PKB przy zwalniającej inflacji CPI.

Jeśli chodzi o *finanse publiczne*, Tunezja osiągnęła pewien stopień konsolidacji budżetowej w 2014 r., kiedy to strukturalne saldo budżetowe (które nie obejmuje kosztów dokapitalizowania

banków i innych pozycji jednorazowych) obniżyło się z 5,1 % PKB w 2013 r. do 4,2 % PKB w 2014 r. W 2015 r. deficyt strukturalny ma jednak wzrosnąć do 4,7 % PKB, głównie ze względu na wydatki poniesione wskutek ataków terrorystycznych, pomimo oszczędności uzyskanych dzięki temu, że ceny ropy naftowej były niższe, niż oczekiwano. Ustawa budżetowa na rok 2016 przewiduje obniżenie deficytu strukturalnego ponownie do 4,2 % PKB, przede wszystkim dzięki wzrostowi dochodów (częściowo z powodu wprowadzenia podatku VAT) oraz niższym wydatkom na dotacje (głównie dzięki zakładanej niższej światowej cenie ropy naftowej i stabilnemu kursowi wymiany). Pomimo to planowane zatrudnienie ok. 15 000 dodatkowych pracowników sektora publicznego (głównie w sektorze obronności i sektorze bezpieczeństwa) zwiększy koszty wynagrodzeń.

W międzyczasie *dhug sektora instytucji rządowych i samorządowych* nadal rośnie, osiągając 50 % PKB w 2014 r. Przewiduje się, że zanim tendencja wzrostowa ulegnie zmianie, do końca 2018 r. osiągnie on wartość szczytową 61 % PKB. Ponadto w ciągu najbliższych dwóch lat ma nastąpić znaczny wzrost amortyzacji długu publicznego (od ok. 600 mln USD w 2015 r. do ponad 1,4 mld USD w 2017 r. i blisko 1,2 mld USD w 2018 r.).

Jeśli chodzi o *bilans płatniczy*, w 2014 r. wzrósł deficyt obrotów bieżących, osiągając 8,9 % PKB w porównaniu z 8,3 % PKB w 2013 r. Przewiduje się, że w 2015 r. utrzyma się on na destabilizująco wysokim poziomie, pomimo spadku cen ropy naftowej, osłabienia krajowej działalności gospodarczej i lepszych wyników eksportowych. Negatywny wpływ ataku terrorystycznego w Sousse na turystykę prawdopodobnie wywrze dodatkową presję na deficyt obrotów bieżących, przez co wróci on do poziomu 8,8 % PKB. Od 2011 r. ulega osłabieniu również napływ kapitału prywatnego do Tunezji, co przyczynia się do braku stabilności bilansu płatniczego. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne netto, które wyniosły średnio prawie 5 % PKB w latach 2005–2010, spadły w ciągu ostatnich dwóch lat do nieco ponad 2 % PKB.

W związku z wysokim deficytem obrotów bieżących i mniejszym napływem kapitału Tunezja musi w coraz większym stopniu polegać na oficjalnych przepływach kapitału. W 2015 r. Tunezja zdołała również pokryć część luki w finansowaniu zewnętrznym przez wydanie w styczniu 2015 r. 10-letnich euroobligacji o wartości 1 mld USD na 5,75 %. Emisja euroobligacji spowodowała nadwyżkę zapisów ze strony inwestorów międzynarodowych, pomimo że euroobligacje te nie obejmują gwarancji państwowej od darczyńcy zagranicznego.

Oficjalne rezerwy walutowe wyniosły z końcem 2014 r. 7,7 mld USD czyli równowartość zaledwie 3 miesięcy przywozu; dla porównania, poziom zakładany w programie MFW wynosił 9,0 mld USD. Obligacje międzynarodowe o wartości 1 mld USD wydane w styczniu 2015 r. podniosły poziom rezerwy, ale do końca października rezerwy spadły do ok. 6,5 mld USD, czyli do równowartości niecałych 4 miesięcy przywozu, ponieważ dochody z turystyki zmniejszyły się w następstwie ataków terrorystycznych. Poziom rezerw na koniec 2015 r. wyniesie prawdopodobnie 7,5 mld USD. Jest to znacznie poniżej poziomu 8,2 mld USD, który MFW przewidział na koniec roku w ramach szóstego przeglądu programu (zakończonego w wrześniu 2015 r.). Dla porównania, pierwotny program zakładał rezerwy w wysokości 10,1 mld USD.

Zadłużenie zagraniczne wzrosło z 48 % PKB w 2011 r. do szacowanego 56,2 % PKB w 2014 r. i oczekuje się, że zanim tendencja wzrostowa ulegnie zmianie, w 2018 r. osiągnie ono wartość szczytową 72,3 % PKB. Od 2011 r. rating państw w przypadku Tunezji obniżono kilkakrotnie, ostatnio w 2014 r. (z Ba2 do Ba3 przez agencję Moody's oraz z BB do BB – przez agencję Standard & Poor's).

Tunezja nadal stoi w obliczu poważnych wyzwań dotyczących reform strukturalnych. Chociaż w latach 2000–2010 Tunezja odnotowała względnie wysoki poziom wzrostu

gospodarczego na mieszkańca (jeden z najwyższych wskaźników wśród importerów ropy naftowej na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej (region MENA)), to nadal zмага się z szeregiem problemów strukturalnych. W szczególności Tunezja nadmiernie polega na zorientowanym na wywóz przemyśle o niskiej wartości dodanej, położonym niedaleko wybrzeża, przez co model regionalnego rozwoju gospodarczego nie gwarantuje zrównoważenia. Ponadto tunezyjskie rynki pracy charakteryzuje brak elastyczności i niedopasowanie umiejętności, co przyczynia się do wysokiego bezrobocia, zwłaszcza wśród młodzieży. W połączeniu ze słabymi wynikami w zakresie przejrzystości i zarządzania gospodarką model wzrostu doprowadził do nieuczciwego podziału zysków gospodarczych wśród ludności.

Ogólnie rzecz biorąc, postęp reform jest ciągle ograniczony, częściowo ze względu na delikatny charakter przemian politycznych, choć niedawna pozytywna dynamika przemian jest obiecująca, a rząd zamierza nadal dążyć do pozytywnych reform. Większość przygotowań do niektórych ważnych reform (dotyczących zwłaszcza polityki i administracji podatkowej, poprawy klimatu biznesowego i inwestycyjnego oraz reformy sektora finansowego) ma znaczący wymiar i powinna utorować drogę do realizacji szerszej zakrojonych reform. Pełne wdrożenie innych reform będzie jeszcze wymagać dodatkowych etapów pośrednich, silnego zaangażowania politycznego i wsparcia (np. reforma systemu subwencjonowania cen oraz poprawa siatki bezpieczeństwa socjalnego).

Jak wspomniano powyżej, dnia 7 czerwca 2013 r. Rada MFW zatwierdziła dwuletnią promesę kredytową o wartości 1,75 mld USD (400 % kwoty tunezyjskiej), która następnie przedłużono do grudnia 2015 r. Tunezja wystąpiła o kolejne porozumienie z MFW, które ma obowiązywać przez cztery lata, i może uzyskać wsparcie z instrumentu rozszerzonego wsparcia finansowego. Oczekuje się, że program, który jest jeszcze przedmiotem negocjacji, zostanie wiosną 2016 r. przesłany Radzie MFW do zatwierdzenia. Mimo że ostateczna kwota nie została jeszcze ustalona, przewiduje się, że będzie ona wyższa niż obecna promesa kredytowa.

Zmienione prognozy opracowane w listopadzie przez MFW wskazują na znaczne potrzeby w zakresie bilansu płatniczego na okres 2016–2017, przy czym całkowitą lukę w zakresie finansowania zewnętrznego szacuje się na 5,1 mld USD (2,7 mld USD w 2016 r. i 2,4 mld EUR w 2017 r.). Tę lukę w zakresie finansowania zewnętrznego można zasadniczo przypisać trzem czynnikom: utrzymującemu się na wysokim poziomie deficytowi obrotów bieżących, potrzebie zgromadzenia rezerw walutowych w latach 2016–2017 oraz dużym potrzebom w zakresie amortyzacji długu, zwłaszcza na 2017 r. Proponowana nowa operacja pomocy makrofinansowej w wysokości 500 mln EUR pokryłaby 19,2 % szacowanej luki finansowej.

Ponadto Tunezja otrzymała w przeszłości wsparcie finansowe od wielu darczyńców dwustronnych (zwłaszcza od USA i Japonii, ale również Algierii), jak również od innych darczyńców wielostronnych (w szczególności od Banku Światowego oraz Afrykańskiego Banku Rozwoju), którzy mogą w nadchodzącym okresie wnieść dodatkowe środki. W ramach pomocy przyznanej przez UE pomoc makrofinansowa (MFA-I) w wysokości 300 mln EUR, która jest z powodzeniem wdrażana, zdecydowanie przyczynia się do realizacji zasadniczych reform i zapewnia bardzo potrzebne wsparcie finansowe.

- Obowiązujące przepisy w dziedzinie, której dotyczy wnioszek

Decyzja 534/2014/UE udzielająca pierwszej pomocy makrofinansowej Republice Tunezyjskiej w wysokości 300 mln EUR została przyjęta przez Parlament Europejski i Radę w dniu 15 maja 2014 r.¹.

- Spójność z pozostałymi obszarami polityki i celami Unii

UE dąży do nawiązania bliskich stosunków z Tunezją oraz wspierania reform gospodarczych i politycznych w tym kraju. W 1995 r. jako pierwsze państwo z regionu południowego Morza Śródziemnego, Tunezja podpisała układ o stowarzyszeniu z UE. Układ ten, który wszedł w życie w 1998 r., nadal stanowi podstawę prawną dla współpracy dwustronnej. Stosunki dwustronne uległy dalszemu wzmocnieniu w ramach realizowanej przez Unię europejskiej polityki sąsiedztwa, w tym poprzez przyjęcie pięcioletnich planów działania w ramach tej polityki (z których ostatni obejmuje lata 2013–2017), wyznaczających strategiczne cele tej współpracy. Tunezja jest również członkiem Unii dla Śródziemnomorza. Więzy gospodarcze z UE są również ważne. W 2008 r. Tunezja zakończyła proces znoszenia ceł na wyroby przemysłowe, stając się pierwszym krajem śródziemnomorskim, który zawarł umowę o wolnym handlu z UE. Z państw sąsiadujących z UE to Tunezja prowadzi największą wymianę handlową z UE. W 2014 r. z UE pochodziło 64,7 % produktów importowanych przez Tunezję, natomiast do UE trafiło 72,5 % produktów eksportowanych przez ten kraj. Tunezja wykazuje również dużą zależność od UE w zakresie bezpośrednich inwestycji zagranicznych i innych przepływów finansowych, przekazów pieniężnych i wpływów z turystyki. W październiku 2015 r. UE i Tunezja oficjalnie rozpoczęły negocjacje w sprawie pogłębionej i kompleksowej umowy o wolnym handlu (DCFTA), która zapewniłaby Tunezji pełny dostęp do jednolitego rynku UE.

Unijna pomoc makrofinansowa stanowiłaby uzupełnienie dotacji udostępnianych w ramach ENI oraz programu patronackiego, a w szczególności warunków przewidzianych w ramach pakietów wsparcia budżetowego PAR-IV oraz PAR-V wdrażanych przez UE. Wspierając przyjęcie przez władze Tunezji odpowiednich ram na potrzeby polityki makroekonomicznej i reform strukturalnych, pomoc makrofinansowa Unii zwiększy wartość dodaną łącznego zaangażowania UE, zwiększając skuteczność całej interwencji UE, w tym za pośrednictwem innych instrumentów finansowych.

Od rozpoczęcia arabskiej wiosny UE wielokrotnie deklarowała swoje zaangażowanie na rzecz wspierania Tunezji w reformach gospodarczych i politycznych. UE podwoiła swoją pomoc finansową w formie dotacji, dzięki czemu Tunezja jest jak dotąd największym beneficjentem finansowania w ramach programu SPRING i programu patronackiego.

Mimo iż droga Tunezji do pełnej demokracji nie jest pozbawiona trudności, a znaczna niepewność nie została wyeliminowana, kraj ten podjął bardzo znaczące działania na rzecz reformy politycznej. Stosunki dwustronne między UE a Tunezją w ramach układu o stowarzyszeniu, europejskiej polityki sąsiedztwa oraz innych niedawnych inicjatyw są silne i coraz bardziej intensywne.

W tym kontekście uznaje się, że Tunezja spełnia polityczne warunki wstępne przyznania pomocy makrofinansowej dla państw trzecich, w szczególności pod względem poszanowania demokracji, praw człowieka i praworządności, oraz że stanowi jedno z państw, z którymi UE utrzymuje bliskie stosunki polityczne i gospodarcze. Szczegółową ocenę spełniania tych kryteriów politycznych przyznania pomocy makrofinansowej, sporządzoną przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, załączono do dokumentu roboczego służb Komisji, który

¹ Dz.U. L 151 z 21.5.2014, s. 9.

towarzyszy wnioskowi. Ponadto wniosek dotyczący pomocy makrofinansowej jest spójny ze zobowiązaniem UE do wspierania przemian gospodarczych i politycznych w Tunezji.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENA SKUTKÓW

- Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Pomoc makrofinansowa stanowi integralną część międzynarodowego wsparcia dla programu stabilizacji gospodarczej Tunezji. Przygotowując niniejszy wniosek w sprawie pomocy makrofinansowej, służby Komisji kontaktowały się z Międzynarodowym Funduszem Walutowym i Bankiem Światowym, które wprowadziły już duże programy finansowania i przygotowują nowe programy. Dnia 10 grudnia 2015 r. Komisja zasięgnęła opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego i uzyskała poparcie dla wniosku. Komisja utrzymywała również regularne kontakty z władzami Tunezji.

- Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej

Przy wsparciu ekspertów zewnętrznych Komisja przeprowadziła w grudniu 2013 r. ocenę operacyjną jakości i wiarygodności publicznego obiegu środków finansowych oraz procedur administracyjnych w Tunezji. Wyniki oceny, które są zasadniczo pozytywne, przekazano w styczniu 2014 r. władzom tunezyjskim i delegaturze Unii, aby podjęto dodatkowe prace nad dziedzinami, w których można osiągnąć lepsze wyniki.

- Ocena skutków

Unijna pomoc makrofinansowa jest nadzwyczajnym instrumentem stosowanym wyjątkowo, aby zaradzić kryzysom bilansu płatniczego w państwach trzecich. W związku z tym wniosek o udzielenie pomocy makrofinansowej jest zwolniony z wymogu przeprowadzenia oceny skutków zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi lepszego stanowienia prawa (SWD(2015) 111 final), jako że należy szybko podjąć działania w sytuacji kryzysowej, która wymaga szybkiej reakcji.

W ujęciu ogólnym pomoc makrofinansowa i powiązany z nią program dostosowań i reform gospodarczych przyczynią się w perspektywie krótkoterminowej do częściowego zaspokojenia potrzeb finansowych Tunezji, wspierając jednocześnie realizację działań politycznych służących poprawie średnioterminowej sytuacji bilansu płatniczego i finansów publicznych oraz wzmocnieniu trwałego wzrostu gospodarczego, co zostanie uzgodnione z MFW w kontekście nowego programu. Przyczyni się to przede wszystkim do zwiększenia skuteczności i przejrzystości zarządzania finansami publicznymi i wsparcia reform strukturalnych, których mają na celu konsolidację budżetową i korektę bilansu płatniczego, jak również do wzrostu wydajności i zatrudnienia oraz wsparcia harmonizacji przepisów oraz integracji gospodarczej z UE, również w kontekście pogłębionej i kompleksowej umowy o wolnym handlu, będącej obecnie przedmiotem negocjacji.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

- Krótki opis proponowanych działań

Unia Europejska udostępni Tunezji pomoc makrofinansową w łącznej maksymalnej kwocie 500 mln EUR, udzieloną w formie pożyczki średnioterminowej. Pomoc przyczyni się do pokrycia pozostających do zaspokojenia potrzeb Tunezji w zakresie finansowania zewnętrznego w latach 2016–2017, ustalonych przez Komisję w oparciu o szacunki MFW.

Pomoc ma zostać wypłacona w trzech transzach pożyczki w wysokości 200 mln EUR, 150 mln EUR i 150 mln EUR. Zakłada się, że wypłata pierwszej transzy nastąpi w połowie 2016 r. Wypłata drugiej transzy, uzależniona od spełnienia szeregu warunków dotyczących polityki, mogłaby nastąpić w czwartym kwartale 2016 r. Trzecia i ostatnia transza mogłaby zostać udostępniona – pod warunkiem spełnienia warunków dotyczących polityki – w pierwszej połowie 2017 r. Pomocą będzie zarządzać Komisja. W odniesieniu do pomocy zastosowanie mają szczegółowe przepisy dotyczące zapobiegania nadużyciom finansowym oraz innym nieprawidłowościom, zgodne z rozporządzeniem finansowym.

Jak zwykle w przypadku instrumentu pomocy makrofinansowej, wypłaty środków byłyby uzależnione od pozytywnych wyników przeglądów programu dokonywanych w ramach nowej umowy finansowej z MFW. Ponadto Komisja i władze Tunezji uzgodnią w formie protokołu ustaleń konkretne środki na rzecz reform strukturalnych. Według Komisji do priorytetowych reform należą: reformy strukturalne mające na celu poprawę ogólnego zarządzania makroekonomicznego i warunków trwałego wzrostu gospodarczego (np. w zakresie przejrzystości i skuteczności zarządzania finansami publicznymi; reformy polityki budżetowej; reformy służące wzmocnieniu siatki bezpieczeństwa socjalnego; reformy rynku pracy; a także reformy służące udoskonaleniu ram prawnych dla handlu i inwestycji). Reformy te będą wspierały rządowy program reform i uzupełniały programy uzgodnione z MFW, Bankiem Światowym i innymi darczyńcami, a także programy strategiczne w ramach unijnych operacji wsparcia budżetowego. Byłyby one zgodne z głównymi priorytetami reform gospodarczych uzgodnionych między UE a Tunezją w ramach wspólnego planu działania EPS i innych dokumentów strategicznych. Ponadto reformy będą opierać się na reformach strukturalnych zrealizowanych w ramach MFA-I.

Decyzja o wypłacie całej pomocy makrofinansowej w postaci pożyczek jest uzasadniona stopniem rozwoju Tunezji (mierzonym poziomem dochodu na mieszkańca) i wskaźnikami zadłużenia. Jest również zgodna z traktowaniem Tunezji przez Bank Światowy i MFW. Tunezja nie kwalifikuje się do otrzymania finansowania z Międzynarodowego Stowarzyszenia Rozwoju ani z instrumentu rozszerzonego wsparcia kredytowego MFW.

- Podstawa prawna

Podstawę prawną niniejszego wniosku stanowi art. 212 TFUE.

- Zasada pomocniczości

Wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości, gdyż cel przywrócenia krótkoterminowej stabilności makroekonomicznej w Tunezji nie może zostać tak skutecznie osiągnięty przez poszczególne państwa członkowskie jak przez Unię Europejską. Głównymi tego przyczynami są ograniczenia budżetowe na szczeblu krajowym oraz konieczność ścisłej koordynacji między darczyńcami celem zmaksymalizowania zakresu i skuteczności pomocy.

- Zasada proporcjonalności

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności: ogranicza się on do minimum koniecznego do osiągnięcia celu krótkoterminowej stabilności makroekonomicznej i nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu.

Zgodnie z ustaleniami Komisji w oparciu o szacunki MFW w kontekście przyszłej umowy dotyczącej instrumentu rozszerzonego wsparcia finansowego kwota pomocy MFA-II odpowiada 19,2 % pozostających do pokrycia potrzeb finansowych w latach 2016–2017. Jest to zgodne z normalnymi przepisami dotyczącymi podziału zadań dla operacji pomocy makrofinansowej. Biorąc pod uwagę wielkość pomocy dla Tunezji zadeklarowanej przez innych dwustronnych i wielostronnych darczyńców i wierzycieli, uznaje się, że jest to odpowiedni poziom finansowania ze strony UE. Jeśli wziąć pod uwagę niewpłaconą trzecią transzę MFA-I, łączna pomoc finansowa MFA-I oraz MFA-II w latach 2016–2017 odpowiada 23,4 % szacowanych, pozostających do zaspokojenia potrzeb w zakresie finansowania.

- Wybór instrumentów

Pomoc na finansowanie projektów lub pomoc techniczna nie byłyby odpowiednim lub wystarczającym narzędziem realizacji zakładanych celów makroekonomicznych. Główna wartość dodana pomocy makrofinansowej w porównaniu z innymi instrumentami UE polegałaby na złagodzeniu ograniczeń w zakresie finansowania zewnętrznego oraz wsparciu budowy stabilnych ram makroekonomicznych, w tym poprzez przyczynienie się do zrównoważenia bilansu płatniczego i budżetu, oraz właściwych warunków ramowych dla reform strukturalnych. Dzięki pomocy w ustanowieniu właściwych ogólnych ram polityki, pomoc makrofinansowa może zwiększyć skuteczność działań finansowanych w Tunezji w ramach innych, bardziej ukierunkowanych instrumentów finansowych UE.

4. WPLYW NA BUDŻET

Planowana pomoc zostanie udzielona w formie pożyczki i powinna zostać sfinansowana poprzez operację zaciągnięcia pożyczki, którą Komisja przeprowadzi w imieniu UE. Koszty budżetowe pomocy będą odpowiadały kwocie zasilającej – w wysokości 9 % wypłaconych w ramach pożyczki kwot – fundusz gwarancyjny dla zewnętrznych operacji udzielania pożyczek przez UE z pozycji budżetowej 01 03 06 („finansowanie Funduszu Gwarancyjnego”). Zakładając, że pierwsza i druga wypłata pożyczki nastąpi w 2016 r. w łącznej kwocie 350 mln EUR, a trzecia – w 2017 r. w kwocie 150 mln EUR, zgodnie z zasadami regulującymi mechanizm Funduszu Gwarancyjnego zasilanie funduszu będzie następować z budżetów na lata 2018–2019. Na podstawie aktualnych prognoz dotyczących wykorzystania linii budżetowej 01 03 06 Komisja ocenia, że wpływ tej operacji na budżet jest akceptowalny.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- Klauzula przeglądu/rewizji/wygaśnięcia

Wniosek zawiera klauzulę wygaśnięcia. Proponowana pomoc makrofinansowa udostępniana jest na okres dwóch i pół roku, rozpoczynający się pierwszego dnia po wejściu w życie protokołu ustaleń.

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Tunezji**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 212,
uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej²,
po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą³,
a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Stosunki między Unią Europejską („Unia”) a Republiką Tunezyjską („Tunezja”) rozwijają się w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS). W dniu 17 lipca 1995 r. Tunezja, jako pierwsze państwo z regionu Morza Śródziemnego, podpisała układ o stowarzyszeniu z UE, który wszedł w życie z dniem 1 marca 1998 r. Na mocy tego układu w 2008 r. Tunezja zakończyła proces znoszenia ceł na wyroby przemysłowe, stając się pierwszym krajem śródziemnomorskim, który zawarł umowę o wolnym handlu z Unią. Dwustronny dialog polityczny i współpraca gospodarcza zostały następnie zacieśnione dzięki planom działania w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, z których ostatni obejmuje lata 2013–2017.
- (2) Po rewolucji i odsunięciu od władzy prezydenta Bena Alego w dniu 14 stycznia 2011 r., w dniu 23 października 2011 r. odbyły się w Tunezji pierwsze wolne i demokratyczne wybory. W styczniu 2014 r. przyjęto nową konstytucję, a w czwartym kwartale 2014 r. odbyły się wybory parlamentarne i prezydenckie, przy czym główne siły polityczne wspólnie dążyły do przeprowadzenia reform na rzecz pełnej demokracji.
- (3) Oprócz przemian politycznych na gospodarkę Tunezji oddziałują ciągłe niepokoje wewnętrzne, brak stabilności w regionie (w tym wpływ konfliktów w Libii) oraz pogorszenie sytuacji gospodarczej na świecie (zwłaszcza w Unii, która jest głównym partnerem handlowym Tunezji). Te niekorzystne czynniki znacznie osłabiły wzrost, a także sytuację budżetową i bilans płatniczy w Tunezji.
- (4) Od 2011 r., w następstwie zmian politycznych w Tunezji, Unia deklaruje jednoznaczne zaangażowanie na rzecz wspierania Tunezji w reformach gospodarczych i politycznych. Unia zwiększyła wsparcie finansowe na rzecz Tunezji, zacieśniając współpracę w wielu dziedzinach, między innymi w zakresie społeczeństwa obywatelskiego, systemu wyborczego, bezpieczeństwa, rozwoju regionalnego oraz

² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

³ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia ... r. i decyzja Rady z dnia ... r.

reform społecznych i gospodarczych. Ponadto Unia zaproponowała zawarcie pogłębionej i kompleksowej umowy o wolnym handlu, a w październiku 2014 r. rozpoczęto negocjacje w tej sprawie.

- (5) W obliczu wspomnianych trudności gospodarczych i finansowych władze Tunezji oraz Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) uzgodniły w kwietniu 2013 r. trzyletnią umowę promesy kredytowej o wartości 1 150 mln SDR (specjalnych praw ciągnięcia) w celu wsparcia tunezyjskiego programu dostosowań i reform gospodarczych, który przedłużono do końca 2015 r. Łącznie w ramach programu MFW wypłacono 1,5 mld USD po sześciu za kończonych przeglądach programu.
- (6) W sierpniu 2013 r. Tunezja wystąpiła o uzupełniającą pomoc makrofinansową z Unii. W związku z tym w maju 2014 r. przyjęto pomoc makrofinansową (MFA-I) w wysokości 300 mln EUR w formie pożyczek⁴. Protokół ustaleń określający warunki polityczne związane z pomocą MFA-I wszedł w życie dnia 4 marca 2015 r. Po wdrożeniu uzgodnionych środków politycznych dnia 7 maja 2015 r. wypłacono pierwszą transzę MFA-I, a dnia 1 grudnia 2015 r. wypłacono drugą transzę.
- (7) W celu wsparcia programu reform gospodarczych i politycznych w Tunezji Unia udostępniła 524 mln EUR w formie dotacji na lata 2011–2015 w ramach programu regularnej współpracy. Ponadto w latach 2011–2013 Tunezji przyznano 155 mln EUR w ramach programu wsparcia na rzecz partnerstwa, reform i wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu (SPRING), a w latach 2014–2015 przydzielono temu państwu 122 mln EUR w ramach programu patronackiego. Ponadto od 2011 r. Europejski Bank Inwestycyjny udzielił Tunezji pożyczek w wysokości 1 338 mln EUR.
- (8) W 2015 r. gospodarka Tunezji mocno ucierpiała w wyniku kilku ataków terrorystycznych, które wymierzono w główne gałęzie gospodarki (takie jak turystyka i transport) i które miały zakłócić utrwalenie przemian politycznych. Ataki te zahamowały ożywienie gospodarcze, które zaczęto odnotowywać w Tunezji. Wraz z utrzymującym się brakiem stabilności w regionie (w tym wznowieniem konfliktu w Libii) i nadal niekorzystną sytuacją gospodarczą w Europie i na świecie wydarzenia te pogorszyły już i tak niestabilny bilans płatniczy i trudną sytuację budżetową Tunezji. W związku z tym powstały znaczne luki w finansowaniu zewnętrznym oraz znaczna luka budżetowa.
- (9) W obliczu tych wyzwań UE potwierdziła swoje zaangażowanie na rzecz wspierania Tunezji w reformach gospodarczych i politycznych. W szczególności wyrażono to zaangażowanie w konkluzjach z posiedzenia Rady Stowarzyszenia między Unią a Tunezją w marcu 2015 r., a także – po ataku terrorystycznym w Sousse w czerwcu 2015 r. – w konkluzjach Rady z dnia 20 lipca 2015 r. Polityczne i gospodarcze wsparcie ze strony Unii dla procesu reform w Tunezji jest spójne z polityką Unii wobec krajów południowego regionu Morza Śródziemnego, określoną w kontekście EPS.
- (10) Po pogorszeniu sytuacji gospodarczej i finansowej w Tunezji, MFW i Tunezja rozpoczęły dyskusje nad kolejnym porozumieniem obejmującym wyższą kwotę, które mogłoby mieć formę instrumentu rozszerzonego wsparcia kredytowego („program MFW”) i prawdopodobnie objęłoby okres czterech lat, licząc od wiosny 2016 r. Nowy

⁴ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 534/2014/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Tunezyjskiej (Dz.U. L 151 z 21.5.2014, s. 9).

program MFW ma rozwiązać krótkoterminowe problemy bilansu płatniczego Tunezji, a jednocześnie zachęcić do wdrożenia znaczących środków dostosowawczych.

- (11) W sierpniu 2015r., w związku z pogarszającą się sytuacją gospodarczą i prognozami gospodarczymi, Tunezja wystąpiła o dodatkową pomoc makrofinansową z Unii.
- (12) Biorąc pod uwagę, że Tunezja jest objęta europejską polityką sąsiedztwa, należy ją uznać za państwo kwalifikujące się do otrzymania pomocy makrofinansowej z Unii.
- (13) Pomoc makrofinansowa Unii powinna stanowić instrument finansowy stosowany w sytuacjach wyjątkowych, mający formę niewiązanego i nieukierunkowanego wsparcia bilansu płatniczego, służący zaspokojeniu pilnych potrzeb beneficjenta w zakresie finansowania zewnętrznego; pomoc ta powinna także stanowić podstawę realizacji programu dotyczącego polityki obejmującego solidne środki dostosowawcze i środki w zakresie reformy strukturalnej służącej poprawie pozycji bilansu płatniczego w perspektywie krótkoterminowej.
- (14) Biorąc pod uwagę fakt, że w bilansie płatniczym Tunezji utrzymuje się znaczna pozostająca do pokrycia luka w finansowaniu zewnętrznym, przekraczająca zasoby udostępnione przez MFW i inne instytucje wielostronne, unijną pomoc makrofinansową, która ma zostać przyznana Tunezji, w obecnych nadzwyczajnych okolicznościach uznaje się za właściwą odpowiedź na wniosek tego państwa o wsparcie stabilizacji gospodarczej, w powiązaniu z programem MFW. Unijna pomoc makrofinansowa stanowiłaby wsparcie dla stabilizacji gospodarczej oraz dla programu reform strukturalnych Tunezji, uzupełniając środki udostępnione w ramach porozumienia finansowego z MFW.
- (15) Celem unijnej pomocy makrofinansowej powinno być wspieranie przywrócenia Tunezji trwałego finansowania zewnętrznego, a tym samym wsparcie jej gospodarczego i społecznego rozwoju.
- (16) Kwota unijnej pomocy makrofinansowej jest ustalona na podstawie kompleksowej oceny ilościowej pozostających do zaspokojenia potrzeb Tunezji w zakresie finansowania zewnętrznego oraz uwzględnia zdolność tego państwa do finansowania się z zasobów własnych, w szczególności międzynarodowe rezerwy, którymi dysponuje. Unijna pomoc makrofinansowa powinna uzupełniać programy i środki udostępniane przez MFW i Bank Światowy. Przy ustalaniu kwoty pomocy uwzględnia się również spodziewane wkłady finansowe ze strony darczyńców będących podmiotami wielostronnymi oraz potrzebę zapewnienia sprawiedliwego podziału obciążeń między Unią a innymi darczyńcami, a także wcześniej uruchomione środki w Tunezji w ramach innych unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego oraz wartość dodaną ogólnego zaangażowania Unii.
- (17) Komisja powinna zapewnić zgodność prawną i merytoryczną unijnej pomocy makrofinansowej z głównymi zasadami, celami i środkami podejmowanymi w różnych obszarach działań zewnętrznych oraz z innymi stosownymi politykami Unii.
- (18) Unijna pomoc makrofinansowa powinna wspierać politykę zewnętrzną Unii dotyczącą Tunezji. Służby Komisji i Europejska Służba Działań Zewnętrznych powinny ściśle współpracować przez cały okres udzielania pomocy makrofinansowej w celu koordynowania zewnętrznej polityki Unii i zapewnienia spójności tej polityki.
- (19) Unijna pomoc makrofinansowa powinna wspierać zaangażowanie Tunezji w przestrzeganie wartości podzielanych przez to państwo i Unię, w tym demokracji, praworządności, dobrych rządów, poszanowania praw człowieka, zrównoważonego

rozwoju i ograniczania ubóstwa, a także jej zaangażowanie w przestrzeganie zasad otwartego, regulowanego przepisami i uczciwego handlu.

- (20) Warunkiem wstępnym przyznania unijnej pomocy makrofinansowej powinno być respektowanie przez Tunezję skutecznych mechanizmów demokratycznych, w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego i praworządności, oraz gwarantowanie poszanowania praw człowieka. Ponadto cele szczególne unijnej pomocy makrofinansowej powinny polegać na zwiększeniu skuteczności, przejrzystości i odpowiedzialności organów odpowiedzialnych za zarządzanie finansami publicznymi w Tunezji i wspieraniu reform strukturalnych mających na celu wsparcie trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy i konsolidację budżetową. Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych powinny regularnie monitorować zarówno spełnienie warunków wstępnych, jak i realizację tych celów.
- (21) W celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii, powiązanych z unijną pomocą makrofinansową, Tunezja powinna podjąć odpowiednie środki w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom związanym z tą pomocą oraz w zakresie zwalczania tych zjawisk. Należy również zapewnić kontrole przeprowadzane przez Komisję i kontrole przeprowadzane przez Trybunał Obrachunkowy.
- (22) Przekazanie unijnej pomocy makrofinansowej nie narusza uprawnień Parlamentu Europejskiego i Rady (jako władzy budżetowej).
- (23) Kwoty przeznaczone na pomoc makrofinansową powinny odpowiadać środkom budżetowym przewidzianym w wieloletnich ramach finansowych.
- (24) Unijną pomocą makrofinansową powinna zarządzać Komisja. Aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie możliwość śledzenia wykonania niniejszej decyzji, Komisja powinna regularnie informować wspomniane instytucje o rozwoju sytuacji w związku z pomocą i udostępniać im odpowiednie dokumenty.
- (25) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszej decyzji należy przyznać Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁵.
- (26) Unijna pomoc makrofinansowa powinna podlegać warunkom dotyczącym polityki gospodarczej, które mają zostać określone w protokole ustaleń. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania i ze względu na efektywność Komisja powinna być uprawniona do negocjowania tych warunków z władzami Tunezji pod nadzorem komitetu przedstawicieli państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011. Na mocy tego rozporządzenia procedura doradcza powinna, co do zasady, mieć zastosowanie we wszystkich przypadkach innych niż te określone we wspomnianym rozporządzeniu. Mając na uwadze potencjalnie duży wpływ pomocy w kwocie większej niż 90 mln EUR, w odniesieniu do takich operacji należy stosować procedurę sprawdzającą. Mając na uwadze kwotę unijnej pomocy makrofinansowej dla Tunezji, w odniesieniu do przyjęcia protokołu ustaleń oraz do obniżenia, zawieszania lub anulowania pomocy zastosowanie powinna mieć procedura sprawdzająca,

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Unia udostępnia Tunezji pomoc makrofinansową w maksymalnej kwocie 500 mln EUR („unijna pomoc makrofinansowa”) w celu wsparcia stabilizacji gospodarczej i konkretnego programu reform w Tunezji. Pomoc przyczynia się do realizacji potrzeb Tunezji w zakresie bilansu płatniczego określonych w programie MFW.
2. Pełna kwota unijnej pomocy makrofinansowej jest udostępniana Tunezji w formie pożyczek. Komisja jest upoważniona do pożyczania w imieniu Unii niezbędnych środków na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych i ich dalszego pożyczania Tunezji. Maksymalny średni termin wymagalności pożyczek wynosi 15 lat.
3. Udostępnianiem unijnej pomocy makrofinansowej zarządza Komisja w sposób spójny z umowami lub ustaleniami zawartymi między MFW a Tunezją oraz z kluczowymi zasadami i celami reform gospodarczych określonych w układzie o stowarzyszeniu między UE a Tunezją zawartym w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS). Komisja regularnie informuje Parlament Europejski i Radę o rozwoju sytuacji w zakresie unijnej pomocy makrofinansowej, w tym o jej wypłatach, a także w stosownym terminie przekazuje tym instytucjom odpowiednie dokumenty.
4. Unijna pomoc makrofinansowa udostępniana jest na okres dwóch i pół roku, począwszy od pierwszego dnia po wejściu w życie protokołu ustaleń, o którym mowa w art. 3 ust. 1.
5. W przypadku gdy w okresie wypłacania unijnej pomocy makrofinansowej potrzeby finansowe Tunezji znacznie się zmniejszą w stosunku do pierwotnych założeń, Komisja — działając zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 7 ust. 2 — obniża wysokość pomocy, zawiesza ją lub anuluje.

Artykuł 2

1. Warunkiem wstępnym przyznania unijnej pomocy makrofinansowej jest respektowanie przez Tunezję skutecznych mechanizmów demokratycznych – w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego – i praworządności oraz gwarantowanie poszanowania praw człowieka.
2. Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych monitorują wypełnienie tego warunku wstępnego przez cały czas udzielania unijnej pomocy makrofinansowej.
3. Ustępy 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się zgodnie z decyzją Rady 2010/427/UE⁶.

Artykuł 3

1. Komisja, zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 7 ust. 2, uzgadnia z władzami Tunezji jasno określone warunki dotyczące polityki gospodarczej oraz warunki finansowe – koncentrując się na reformach strukturalnych i zdrowych finansach publicznych – którym to warunkom ma podlegać unijna pomoc makrofinansowa; warunki te mają zostać określone w protokole ustaleń („protokół

⁶ Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30).

ustaleń”). Warunki dotyczące polityki gospodarczej oraz warunki finansowe określone w protokole ustaleń muszą być zgodne z umowami lub ustaleniami, o których mowa w art. 1 ust. 3, w tym z programami w zakresie dostosowań makroekonomicznych i reform strukturalnych realizowanymi przez Tunezję przy wsparciu MFW.

2. Warunki, o których mowa w ust. 1, mają w szczególności służyć zwiększeniu skuteczności, przejrzystości i rozliczalności systemów zarządzania finansami publicznymi w Tunezji, w tym w odniesieniu do wykorzystania unijnej pomocy makrofinansowej. Podczas opracowywania środków politycznych uwzględnia się również należycie postępy we wzajemnym otwieraniu rynku, rozwój opartego na zasadach i uczciwego handlu oraz inne priorytety w kontekście unijnej polityki zewnętrznej. Komisja regularnie monitoruje postępy w osiągnięciu tych celów.
3. Szczegółowe warunki finansowe unijnej pomocy makrofinansowej określone są w umowie pożyczki, która zostanie zawarta między Komisją a władzami Tunezji.
4. W regularnych odstępach czasu Komisja sprawdza, czy warunki określone w art. 4 ust. 3 są nadal spełniane, w tym, czy polityki gospodarcze Tunezji są zgodne z celami unijnej pomocy makrofinansowej. Komisja działa w tym zakresie w ścisłej współpracy z MFW i Bankiem Światowym oraz – jeżeli jest to konieczne – z Parlamentem Europejskim i Radą.

Artykuł 4

1. Unijna pomoc makrofinansowa udostępniana jest przez Komisję w trzech transzach, z zastrzeżeniem spełnienia warunków określonych w ust. 3. Wysokość każdej transzy określa się w protokole ustaleń, o którym mowa w art. 3.
2. Kwoty unijnej pomocy makrofinansowej są zabezpieczane, jeżeli jest to wymagane, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 480/2009⁷.
3. O przekazaniu każdej transzy pożyczki decyduje Komisja, przy czym jest to uzależnione od spełnienia wszystkich następujących warunków:
 - a) warunku wstępnego określonego w art. 2;
 - b) udokumentowania stałych zadowalających postępów we wdrażaniu programu dotyczącego polityki, obejmującego solidne środki dostosowawcze oraz środki w zakresie reformy strukturalnej wspierane przez inne niż ostrożnościowe rozwiązania MFW w zakresie kredytowania; oraz
 - c) zadowalającej realizacji polityki gospodarczej i warunków finansowych uzgodnionych w protokole ustaleń.

Wyplata drugiej transzy pożyczki następuje co do zasady nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy od dnia wypłaty pierwszej transzy pożyczki. Wyplata trzeciej transzy pożyczki następuje co do zasady nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy od dnia wypłaty drugiej transzy pożyczki.

4. Jeżeli warunki określone w ust. 3 stale nie są spełniane, Komisja tymczasowo zawiesza lub anuluje wypłatę unijnej pomocy makrofinansowej. W takich przypadkach Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o przyczynach zawieszenia lub anulowania.

⁷ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 z dnia 25 maja 2009 r. ustanawiające Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych (Dz.U. L 145 z 10.6.2009, s. 10).

5. Unijna pomoc makrofinansowa jest wypłacana bankowi centralnemu Tunezji. Unijne środki mogą zostać przekazane ministerstwu finansów Tunezji jako beneficjentowi końcowemu, z zastrzeżeniem postanowień uzgodnionych w protokole ustaleń, w tym potwierdzenia budżetowych potrzeb finansowych pozostających do zaspokojenia.

Artykuł 5

1. Operacje zaciągania i udzielania pożyczek związane z unijną pomocą makrofinansową przeprowadzane są w euro z tą samą datą waluty i nie wiążą się dla Unii ze zmianą terminów wymagalności ani nie narażają jej na żadne ryzyko walutowe lub ryzyko związane ze stopami procentowymi ani na żadne inne ryzyko handlowe.
2. Jeżeli pozwalają na to okoliczności i jeżeli Tunezja złoży stosowny wniosek, Komisja może podjąć kroki niezbędne do zapewnienia, aby w warunkach dotyczących udzielania pożyczki uwzględniona została klauzula wcześniejszej spłaty i aby odpowiadała jej stosowna klauzula zawarta w warunkach operacji zaciągania pożyczek.
3. Jeżeli okoliczności pozwalają na poprawę oprocentowania udzielonej pożyczki i jeżeli Tunezja złoży stosowny wniosek, Komisja może zdecydować o refinansowaniu całości lub części zaciągniętej pierwotnie pożyczki lub może zmienić odpowiednie warunki finansowe. Operacje refinansowania lub zmiany warunków pożyczki przeprowadzane są zgodnie z warunkami określonymi w ust. 1 i 4 oraz nie skutkują przedłużeniem terminu wymagalności danej pożyczki ani zwiększeniem kwoty kapitału pozostającej do spłaty na dzień refinansowania lub zmiany warunków pożyczki.
4. Tunezja pokrywa wszystkie koszty poniesione przez Unię, które mają związek z operacjami zaciągania i udzielania pożyczek na podstawie niniejszej decyzji.
5. Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o rozwoju sytuacji w zakresie operacji, o których mowa w ust. 2 i 3.

Artykuł 6

1. Unijna pomoc makrofinansowa jest udzielana zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012⁸ oraz z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 1268/2012⁹.
2. Unijna pomoc makrofinansowa jest udzielana w ramach zarządzania bezpośredniego.
3. Umowa pożyczki, która ma zostać uzgodniona z władzami Tunezji, zawiera postanowienia:
 - a) zapewniające, aby Tunezja regularnie sprawdzała, czy środki finansowe pochodzące z budżetu Unii zostały właściwie wykorzystane, podejmowała odpowiednie środki zapobiegające nieprawidłowościom i nadużyciom

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L 362 z 31.12.2012, s. 1).

finansowym oraz, w razie konieczności, podejmowała działania prawne zmierzające do odzyskania wszelkich środków udostępnionych na mocy niniejszej decyzji, które zostały sprzeniewierzone;

- b) zapewniające ochronę interesów finansowych Unii, w szczególności przewidujące podjęcie konkretnych środków związanych z zapobieganiem nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom mającym wpływ na unijną pomoc makrofinansową, oraz ze zwalczaniem takich zjawisk, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95¹⁰, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96¹¹ oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013¹²;
 - c) wyraźnie upoważniające Komisję, w tym Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, lub przedstawicieli tych instytucji, do przeprowadzania kontroli, w tym kontroli na miejscu i inspekcji;
 - d) wyraźnie upoważniające Komisję i Trybunał Obrachunkowy do przeprowadzania — w okresie, na jaki została udostępniona unijna pomoc makrofinansowa, i po jego upływie — kontroli, w tym kontroli dokumentów i kontroli na miejscu, takich jak ocena operacyjna;
 - e) zapewniające, aby Unia była uprawniona do wcześniejszej spłaty pożyczki, w przypadku gdy stwierdzono, że w związku z zarządzaniem unijną pomocą makrofinansową Tunezja uczestniczyła w jakiegokolwiek czynności stanowiącej nadużycie finansowe lub korupcję lub w jakiegokolwiek innej nielegalnej działalności naruszającej interesy finansowe Unii.
4. Przed udzielaniem unijnej pomocy makrofinansowej Komisja ocenia w drodze oceny operacyjnej prawidłowość stosowanych przez Tunezję uregulowań finansowych, procedur administracyjnych oraz wewnętrznych i zewnętrznych mechanizmów kontroli, które są istotne dla tej pomocy.

Artykuł 7

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 8

1. Do dnia 30 czerwca każdego roku Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat wykonania niniejszej decyzji w poprzednim roku, zawierające ocenę takiego wykonania. Sprawozdanie to zawiera:

¹⁰ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

¹¹ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

- a) analizę postępów poczynionych we wdrażaniu unijnej pomocy makrofinansowej;
 - b) ocenę sytuacji gospodarczej Tunezji i jej perspektyw gospodarczych, a także ocenę postępów poczynionych we wdrażaniu środków politycznych, o których mowa w art. 3 ust. 1;
 - c) informacje o związku pomiędzy warunkami dotyczącymi polityki gospodarczej określonymi w protokole ustaleń, bieżącymi wynikami gospodarczymi i budżetowymi Tunezji a decyzjami Komisji dotyczącymi przekazania poszczególnych transz unijnej pomocy makrofinansowej.
2. Nie później niż dwa lata po upływie okresu, na jaki udostępniona została pomoc, o którym mowa w art. 1 ust. 4, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny *ex post*, zawierające ocenę rezultatów i efektywności ukończonych działań w ramach unijnej pomocy makrofinansowej oraz zakresu, w jakim przyczyniły się one do osiągnięcia celów tej pomocy.

Artykuł 9

Niniejsza decyzja wchodzi w życie trzeciego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

- 1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy
- 1.2. Dziedziny polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa
- 1.3. Charakter wniosku/inicjatywy
- 1.4. Cele
- 1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy
- 1.6. Okres trwania działania i jego wpływ finansowy
- 1.7. Przewidywane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

- 2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości
- 2.2. System zarządzania i kontroli
- 2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

- 3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ
- 3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki
- 3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Decyzja w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Republice Tunezyjskiej

1.2. Dziedziny polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa¹³

Dziedzina polityki: Tytuł 01 – Sprawy gospodarcze i finansowe

Działanie: 03 – Międzynarodowe kwestie gospodarcze i finansowe

1.3. Charakter wniosku/inicjatywy

X Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**

1.4. Cele

1.4.1. *Wieloletnie cele strategiczne Komisji wskazane we wniosku/inicjatywie*

„Promowanie dobrobytu poza obszarem Unii Europejskiej”

Główny obszar działań DG ds. Gospodarczych i Finansowych związany z przedmiotową pomocą obejmuje:

1. Wspieranie realizacji europejskiej polityki sąsiedztwa poprzez pogłębianie analizy ekonomicznej oraz wzmocnienie dialogu i doradztwa politycznego w zakresie gospodarczych aspektów planów działania.

2. Przygotowywanie, wdrażanie i monitorowanie pomocy makrofinansowej dla partnerskich państw trzecich we współpracy z właściwymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi.

1.4.2. *Cele szczegółowe i działania ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa*

Cel szczegółowy nr 1: „Udzielanie pomocy makrofinansowej państwom trzecim w ramach rozwiązywania sytuacji kryzysowych dotyczących ich bilansów płatniczych i przywracania zdolności obsługi zadłużenia zewnętrznego”

Działania ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa: Międzynarodowe stosunki gospodarcze i finansowe, ład globalny.

1.4.3. *Oczekiwane wyniki i wpływ*

Proponowana pomoc składa się z pożyczki UE w kwocie 500 mln EUR dla Republiki Tunezyjskiej („Tunezja”) w celu doprowadzenia do bardziej zrównoważonej sytuacji pod względem bilansu płatniczego w tym kraju. Pomoc, która ma zostać wypłacona w trzech transzach, powinna pomóc Tunezji przezwyciężyć problemy gospodarcze i trudną sytuację w zakresie bilansu płatniczego, które nasiliły się wskutek ataków terrorystycznych w 2015 r. oraz ciągłych wewnętrznych i regionalnych niepokojów. Pomoc ta będzie również wspierać reformy strukturalne mające na celu wzmocnienie trwałego wzrostu gospodarczego oraz poprawę zarządzania finansami publicznymi.

¹³ ABM: Activity-Based Management: zarządzanie kosztami działań – ABB: Activity-Based Budgeting: budżet zadaniowy.

1.4.4. *Wskaźniki wyników i wpływu*

Władze Tunezji zobowiązane będą do regularnego składania służbom Komisji sprawozdań dotyczących określonych wskaźników oraz do złożenia obszernego sprawozdania dotyczącego spełnienia uzgodnionych warunków dotyczących polityki przed wypłatą drugiej i trzeciej transzy pomocy.

Po dokonaniu oceny operacyjnej obiegu środków finansowych oraz procedur administracyjnych, która zostanie przeprowadzona w Tunezji w fazie przygotowawczej tego przedsięwzięcia, służby Komisji kontynuować będą monitorowanie zarządzania finansami publicznymi. Ponadto delegatura UE w Tunezji będzie składać regularne sprawozdania dotyczące kwestii istotnych z punktu widzenia monitorowania pomocy. Służby Komisji pozostają w ścisłym kontakcie z MFW oraz Bankiem Światowym, by korzystać z wiedzy, jaką instytucje te dysponują dzięki działalności prowadzonej przez nie w Tunezji.

W proponowanej decyzji przewiduje się coroczne sprawozdanie dla Rady i Parlamentu Europejskiego zawierające ocenę wdrożenia operacji pomocy makrofinansowej. Pomoc zostanie poddana niezależnej ocenie *ex post* w ciągu dwóch lat po upływie okresu realizacji.

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej*

Wypłata pomocy będzie uzależniona od zadowalających postępów w wykonaniu przyszłego programu gospodarczego uzgodnionego przez Tunezję i MFW, który ma być gotowy do marca 2016 r. Ponadto Komisja uzgodni z władzami Tunezji szczególne warunki dotyczące polityki, wymienione w protokole ustaleń, które muszą zostać spełnione przed wypłatą drugiej i trzeciej transzy pomocy przez Komisję.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej*

Pomagając Tunezji przezwyciężyć szok gospodarczy spowodowany atakami terrorystycznymi w 2015 r. oraz wewnętrznymi i regionalnymi niepokojami, proponowana pomoc makrofinansowa przyczyni się do wsparcia stabilności makroekonomicznej, reform gospodarczych, a jednocześnie wesprze utrwalenie przemian politycznych w tym państwie. Uzupełniając zasoby udostępnione przez międzynarodowe instytucje finansowe, UE i pozostałych darczyńców, pomoc ta przyczyni się do ogólnej skuteczności pakietu wsparcia finansowego zapewnionego przez międzynarodową społeczność darczyńców.

Proponowany program wzmocni zaangażowanie rządu na rzecz reform oraz jego aspiracje związane z zacieśnieniem stosunków z UE. Wynik ten zostanie osiągnięty między innymi poprzez odpowiednie warunki, od których będzie uzależniona wypłata pomocy. W szerszym kontekście program będzie sygnałem dla innych państw w regionie, że w przypadku trudności gospodarczych UE nadal wspiera państwa, które rozpoczęły realny proces reform politycznych.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Od 2004 r. przeprowadzono łącznie 16 ocen *ex post* dotyczących operacji pomocy makrofinansowej. Na podstawie tych ocen można stwierdzić, że pomoc makrofinansowa przyczynia się do poprawy równowagi bilansu płatniczego, stabilności makroekonomicznej i realizacji reform strukturalnych w kraju będącym jej odbiorcą, nawet jeśli jej oddziaływanie jest czasem umiarkowane i pośrednie. W większości przypadków pomoc makrofinansowa miała pozytywny wpływ na bilans płatniczy w kraju

będącym jej beneficjentem oraz umożliwiła złagodzenie ograniczeń budżetowych. Prowadziła ona również do nieznacznie wyższego wzrostu gospodarczego.

1.5.4. *Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia*

UE jest jednym z głównych darczyńców Tunezji. Pomoc finansowa udzielana w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (ENI), a wcześniej w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI) wyniosła 801 mln euro w latach 2011–2015, co obejmuje 277 mln EUR w ramach programu SPRING i funduszy parasolowych (odpowiednio 155 mln EUR i 122 mln EUR). Środki te zostały uzupełnione o finansowanie z innych instrumentów UE, takich jak Instrument na rzecz Stabilności (IfS), Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR), sąsiedzki fundusz inwestycyjny (NIF) oraz programy tematyczne w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (DCI). Ponadto od 2011 r. Europejski Bank Inwestycyjny udzielił pożyczek w wysokości 1 338 mln EUR, z czego 200 mln EUR w 2015 r. Poza tym trwa prawidłowa realizacja pomocy makrofinansowej MFA-I w wysokości 300 mln EUR, zatwierdzonej w 2014 r., a do wypłaty pozostała jedynie ostatnia transza w wysokości 100 mln EUR.

Główna wartość dodana pomocy makrofinansowej w porównaniu z innymi instrumentami UE polegałaby na stworzeniu stabilnych ram makroekonomicznych, w tym poprzez przyczynienie się do zrównoważenia bilansu płatniczego i budżetu, oraz właściwych warunków ramowych dla reform strukturalnych. Pomoc makrofinansowa nie stanowi regularnej pomocy finansowej ani nie ma na celu wspierania rozwoju gospodarczego i społecznego w otrzymujących ją krajach. Wypłata pomocy makrofinansowej jest wstrzymywana, gdy tylko sytuacja kraju pod względem finansowania zewnętrznego wraca na ścieżkę równowagi. Wówczas korzysta się z regularnych unijnych instrumentów pomocy i współpracy.

Pomoc makrofinansowa stanowi również w zamyśle uzupełnienie interwencji podejmowanych przez międzynarodowe instytucje finansowe, w szczególności programu reform i dostosowań wspieranego przez instrument rozszerzonego wsparcia finansowego MFW oraz pożyczek w ramach polityki rozwoju Banku Światowego.

1.6. **Okres trwania działania i jego wpływ finansowy**

Wniosek/inicjatywa o **ograniczonym okresie trwania**

Okres trwania wniosku/inicjatywy: 2,5 roku od wejścia w życie protokołu ustaleń, zgodnie z art. 1 ust. 4 decyzji

Wpływ finansowy zostanie odnotowany w latach 2016–2019

1.7. **Przewidywane tryby zarządzania¹⁴**

Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane przez Komisję

2. **ŚRODKI ZARZĄDZANIA**

2.1. **Zasady nadzoru i sprawozdawczości**

Niniejsza pomoc ma charakter makroekonomiczny i została dostosowana do przyszłego programu gospodarczego wspieranego przez MFW. Monitorowanie działań przez służby

¹⁴ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

Komisji będzie prowadzone na podstawie postępów w realizacji programu MFW oraz konkretnych środków reform, które zostaną uzgodnione z władzami Tunezji w protokole ustaleń (zob. również pkt 1.4.4).

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Zidentyfikowane ryzyko

Z proponowaną operacją pomocy makrofinansowej wiąże się ryzyko o charakterze powierniczym, ryzyko związane z prowadzoną polityką gospodarczą, a także ogólne ryzyko polityczne.

Istnieje ryzyko, że pomoc makrofinansowa, która nie jest przeznaczona na sfinansowanie konkretnych wydatków, zostanie wykorzystana w nieuczciwy sposób. Zasadniczo ryzyko to powiązane jest z takimi czynnikami jak jakość systemów zarządzania w banku centralnym i ministerstwie finansów, a także odpowiednie możliwości w zakresie kontroli wewnętrznych i zewnętrznych.

Kolejne znaczne ryzyko dla operacji wynika z krajowej sytuacji w zakresie bezpieczeństwa, w szczególności w odniesieniu do ewentualnych ataków terrorystycznych, które mogłyby dodatkowo zdestabilizować główne sektory gospodarki, osłabić determinację polityczną władz na rzecz koniecznych reform gospodarczych i podsyć niepokoje społeczne. Zakłócenie procesu dostosowań mogłoby zagrozić realizacji celów programu wspieranego przez MFW, naruszyć stabilność makroekonomiczną i uniemożliwić wypłaty pomocy makrofinansowej MFA-II. Istnieją też poważne zagrożenia związane z konfliktami regionalnymi, zwłaszcza konfliktem w Libii, który ma negatywny wpływ na sytuację gospodarczą i społeczną Tunezji, w tym z powodu napływu uchodźców libijskich.

Ponadto istnieją zagrożenia wynikające z ewentualnego pogorszenia sytuacji gospodarczej w Europie i na świecie (biorąc pod uwagę wysoki stopień zależności Tunezji od rynku UE) oraz ze wzrostu światowych cen energii i żywności, co miałyby istotny wpływ na sytuację budżetową i bilans płatniczy Tunezji.

2.2.2. Przewidywane metody kontroli

Pomoc makrofinansowa podlegać będzie procedurom weryfikacji, kontroli i audytu, za które odpowiedzialna będzie Komisja, w tym Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), oraz Trybunał Obrachunkowy.

2.2.3. Koszty i korzyści wynikające z kontroli oraz prawdopodobny wskaźnik niezgodności

Koszty podstawowe dla Komisji związane z metodami weryfikacji i kontroli podano w tabeli 3.2.1. Ponadto istnieją koszty dla Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz koszty ewentualnych interwencji OLAF-u. Ocena operacyjna, którą służby Komisji przeprowadziły w 2014 r., nie tylko pomaga ocenić ryzyko niewłaściwego wykorzystania funduszy, ale jako dodatkową korzyść zapewnia użyteczne informacje na temat niezbędnych reform w obszarze zarządzania finansami publicznymi, co znalazło odzwierciedlenie w warunkach politycznych operacji. Jeśli chodzi o prawdopodobny wskaźnik niezgodności, ryzyko niezgodności z warunkami (w postaci niespłacenia pożyczki lub niewłaściwego wykorzystania środków) zostało uznane za niskie w oparciu o doświadczenia dotyczące instrumentu pomocy makrofinansowej od momentu jej przyznania po raz pierwszy.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Aby ograniczyć ryzyko nieuczciwego wykorzystania, zostaną podjęte następujące działania:

Po pierwsze, protokół ustaleń oraz umowa pożyczki obejmą szereg postanowień dotyczących kontroli, zapobiegania nadużyciom finansowym, audytów oraz odzyskania funduszy w przypadku nadużyć finansowych lub korupcji. Kwota pomocy zostanie wpłacona na wyznaczone konto banku centralnego Tunezji.

Ponadto służby Komisji przeprowadziły w styczniu 2014 r., przy wsparciu konsultantów zewnętrznych, ocenę operacyjną aby ocenić wiarygodność obiegu środków finansowych oraz procedur administracyjnych istotnych dla tego typu pomocy. Na podstawie oceny stwierdzono, że struktury w Tunezji mające zagwarantować należyte zarządzanie finansowe w odniesieniu do pomocy makrofinansowej są wystarczająco skuteczne. Niektóre z zaleceń oceny operacyjnej Komisja uwzględniła w warunkach reformy zarządzania finansami publicznymi zawartych w programie MFA-I i zamierza to uczynić także w przypadku warunków związanych z nowo proponowaną pomocą makrofinansową. Komisja wykorzystuje również inne operacje wsparcia budżetowego, aby pomóc władzom tunezyjskim w poprawie systemów zarządzania finansami publicznymi, przy czym działania te są również wspierane przez innych darczyńców.

Ponadto pomoc będzie podlegać procedurom weryfikacji, kontroli i audytu, za które odpowiedzialna będzie Komisja, w tym Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), oraz Trybunał Obrachunkowy.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

01 03 02: Pomoc makrofinansowa

01 04 01 14 – Finansowanie Funduszu Gwarancyjnego

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer [Opis.....]	Zróżnicowane /niezróżnicowane ⁽¹⁵⁾	państw EFTA ¹⁶	krajów kandydujących ¹⁷	państw trzecich	w rozumieniu art. 18 ust. 1 lit. aa) rozporządzenia finansowego
4	01 03 02 Pomoc makrofinansowa	Środki zróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE

¹⁵ Środki zróżnicowane/ środki niezróżnicowane

¹⁶ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

¹⁷ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

4	01 04 01 14 Finansowanie Funduszu Gwarancyjnego	Środki różnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE

01 04 01 04 – Gwarancja Unii Europejskiej związana z pożyczkami UE zaciągniętymi na pomoc makrofinansową dla państw trzecich: Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych musi zostać zasilony wpłatami zgodnie ze zmienionym rozporządzeniem ustanawiającym Fundusz. Zgodnie z tym rozporządzeniem wpłaty są dokonywane na podstawie kwoty pożyczki pozostającej do spłaty na koniec roku. Fundusz gwarancyjny musi być zasilany z wykorzystaniem środków z pozycji budżetowej 01 04 01 14 („finansowanie Funduszu Gwarancyjnego”) – w wysokości 9 % łącznych wymagalnych zobowiązań. Wysokość wpłaty jest obliczana na początku roku „n” jako różnica pomiędzy kwotą docelową a aktywami Funduszu netto na końcu roku „n-1”. Jest ona włączana w roku „n” do budżetu wstępnego na rok „n+1” i faktycznie przekazywana w ramach jednej transakcji na początku roku „n+1” z pozycji „Finansowanie Funduszu Gwarancyjnego” (pozycja w budżecie nr 01 04 01 14). W konsekwencji 9 % (maksymalnie 45 mln EUR) wypłaconej faktycznie kwoty zostanie uwzględnione w kwocie docelowej na koniec roku „n-1” do celów obliczenia wpłat zasilających Fundusz.

Wpis w budżecie („p.m.”) odzwierciedlający gwarancję budżetową w odniesieniu do pożyczki zostanie uruchomiony tylko w przypadku faktycznego uruchomienia gwarancji. Oczekuje się, że gwarancja budżetowa nie zostanie uruchomiona.

Nowe linie budżetowe, o których utworzenie się wnioskuje: nie dotyczy.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych:

4

Dyrekcja Generalna: ECFIN			Rok 2016 ¹⁸	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	SUMA
• Środki operacyjne							
Numer pozycji w budżecie: 01 04 01 14 – Finansowanie Funduszu Gwarancyjnego	Środki na zobowiązania	(1a)			31,5	13,5	45
	Płatności	(2a)			31,5	13,5	45
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne ¹⁹ (ocena operacyjna i ocena <i>ex post</i>)							
Numer linii budżetowej 01 03 02	Środki na zobowiązania	(3)			0,15		0,15

¹⁸ Rok, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

¹⁹ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

	Płatności	(3a)			0,05	0,10	0,15
OGÓŁEM środki dla Dyrekcji Generalnej ECFIN	Środki na zobowiązania	=1+1a+3			31,65	13,5	45,15
	Płatności	=2+2a+3			31,55	13,6	45,15

• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)			31,65	13,5	45,15
	Płatności	(5)			31,55	13,6	45,15
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne		(6)					

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 4 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+ 6			31,65	13,5	45,15
	Płatności	=5+ 6			31,55	13,6	45,15

Jeżeli wpływ wniosku/inicjatywy nie ogranicza się do jednego działu:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych:	5	„Wydatki administracyjne”				
		Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	SUMA
Dyrekcja Generalna: ECFIN						
• Zasoby ludzkie		0,039	0,029	0,021	0,016	0,105
• Pozostałe wydatki administracyjne		0,025	0,015			0,040
OGÓŁEM Dyrekcja Generalna ECFIN	Środki	0,064	0,044	0,021	0,016	0,145
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0,064	0,044	0,021	0,016	0,145

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2016²⁰	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	SUMA
OGÓŁEM środki na DZIAŁY 1 do 5 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	0,064	0,044	31 671	13 516	45 295
	Płatności	0,064	0,044	31 571	13 616	45 295

²⁰ Rok, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku.

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty

↓

CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1

		Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019			
	Rodzaj	Numer	Koszt	Numer	Koszt	Numer	Koszt	Numer	Koszt	Liczba ogółem	Koszt ogółem
- Produkt 1	Ocena <i>ex-post</i>					1	0,15			1	0,15
- Produkt 2	Finansowanie Funduszu Gwarancyjnego					1	31,5	1	13,5	2	45
Cel szczegółowy nr 1 – suma częściowa						2	31,65	1	13,5	3	45,15
KOSZT OGÓLEM						2	31,65	1	13,5	3	45,15

3.2.3. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne

3.2.3.1. Streszczenie

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2016 ²¹	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			SUMA
DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	0,039	0,029	0,021	0,016				0,105
Pozostałe wydatki administracyjne	0,025	0,015						0,040
Suma cząstkowa – DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych	0,064	0,044	0,021	0,016				0,145
Poza DZIAŁEM 5²² wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie								
Pozostałe wydatki administracyjne								
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 5 wieloletnich ram finansowych								
SUMA	0,065	0,044	0,021	0,016				0,145

Potrzeby w zakresie środków administracyjnych zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

²¹ Rok, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

²² Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
01 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	0,39	0,29	0,21	0,16			
XX 01 01 02 (w delegaturach)							
XX 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)							
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)²³							
XX 01 02 01 (CA, INT, SNE z globalnej koperty finansowej)							
XX 01 02 02 (CA, INT, JED, LA i SNE w delegaturach)							
XX 01 04 yy ²⁴	- w centrali						
	- w delegaturach						
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT - pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 02 (CA, SNE, INT - bezpośrednie badania naukowe)							
Inna linia budżetowa (określić)							
SUMA	0,39	0,29	0,21	0,16			

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Koszty wymaganego personelu szacowane są w oparciu o 30 % rocznych wydatków na urzędnika kategorii AD5-AD12.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Kierownik działu: Nadzorowanie operacji i zarządzanie nią, porozumienie w sprawie umowy pożyczki, sprawozdania z przeglądu, prowadzenie misji oraz ocena postępów w zakresie wypełniania warunków. Biuro: Np. przygotowywanie protokołu ustaleń, konsultacje z władzami oraz międzynarodowymi instytucjami finansowymi, konsultacje z ekspertami zewnętrznymi dotyczące oceny operacyjnej i oceny ex-post, odbywanie podróży służbowych w celu dokonywania przeglądów, przygotowywanie sprawozdań

²³ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

²⁴ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

	służb Komisji oraz procedur Komisji związanych z zarządzaniem pomocą.
Personel zewnętrzny	Nie dotyczy

3.2.4. *Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi*

- Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi.

3.2.5. *Udział osób trzecich w finansowaniu*

- Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.